

УДК 346.2:339.128

DOI <https://doi.org/10.32689/2522-4603.2023.3.5>**Святослав ХІМІЧ**

аспірант Навчально-наукового Інституту управління, економіки та бізнесу,
Міжрегіональної Академії управління персоналом, вул. Фроментівська, 2, м. Київ, Україна, 03039
ORCID: 0009-0000-8811-8801

Sviatoslav KHMICH

Postgraduate Student of the Educational and Scientific Institute of Management, Economics and Business
of the Interregional Academy of Personnel Management, 2, Frometivska str., Kyiv, Ukraine, 03039
ORCID: 0009-0000-8811-8801

ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

INSTITUTIONAL AND LEGAL MECHANISM OF THE STATE REGULATION OF THE DIGITAL TRANSFORMATION OF ENTERPRISES

У статті розглянуто інституційно-правовий механізм який є критичним чинником розвитку цифрової економіки в будь-якій країні. Визначено, що в сучасній Україні даний механізм включає в себе створення правових норм, законів, стратегій та програм, спрямованих на підтримку та регулювання цифрового розвитку.

Мета роботи. Метою статті є аналіз інституційно-правового механізму державного регулювання цифрової трансформації підприємств в Україні; розгляд ресурсного забезпечення цифрової трансформації, зокрема у контексті концепцій "Індустрія 4.0.", "Цифрове виробництво", "Інтернет у промисловості" та "Відкрите виробництво"; розглянути інфраструктуру інституційно-правового забезпечення цифрової трансформації в частині складових, які сприяють створенню ефективної та динамічної цифрової екосистеми; дослідити кон'юнктуру інституційно-правового забезпечення промислової трансформації та формування єдиного цифрового простору із ЄС для успішного інтегрування України в європейські економічні та технологічні процеси.

Наукова новизна. Доведено, що все більше фахівців досліджують тему державного регулювання цифрової трансформації підприємств в Україні. Зазначено, що залучення відповідального робочого органу для координації цифровізації економіки та розбудови інститутів розвитку цифрової економіки стає доцільним для ефективної інтеграції та розвитку цифрових технологій. Це дозволяє створити сприятливі умови для інновацій та забезпечити необхідну підтримку для стартапів та інноваційних підприємств.

Методи та методологія. У ході дослідження були використані такі методи, як аналіз та синтез, методи історичного та логічного моделювання. Також були застосовані теоретичні підходи, зокрема метод формалізації, метод «від абстрактного до конкретного», а також метод економічної інтерпретації.

Результати. У запропонованій статті особливу увагу приділено аналізу аспектів практичного застосування інституційно-правового механізму державного регулювання цифрової трансформації підприємств в Україні.

Висновки. Інституційно-правовий механізм виявляється ключовим чинником у сприянні розвитку цифрової економіки. Розробка та прийняття важливих законодавчих актів, таких як Закон "Про цифрову економіку", а також стратегічних програм цифровізації, мають визначальне значення у вирішенні даного завдання. Ресурсне забезпечення включає в себе фінансові, інтелектуально-кадрові та технічно-технологічні ресурси, які необхідні для успішної реалізації проектів з цифровізації. Належне ресурсне забезпечення є важливою передумовою для досягнення успіху у даному напрямі.

Ключові слова: цифровізація, цифрова трансформація, інституційно-правовий механізм, розробка законодавчих актів, ресурси.

The article examines the institutional and legal mechanism, which is a critical factor in the development of the digital economy in any country. It was determined that in modern Ukraine this mechanism includes the creation of legal norms, laws, strategies and programs aimed at supporting and regulating digital development.

Purpose. The purpose of the article is to analyze the institutional and legal mechanism of state regulation of digital transformation of enterprises in Ukraine; consideration of resource provision of digital transformation, in particular in the context of the concepts "Industry 4.0.", "Digital production", "Internet in industry" and "Open production"; consider the infrastructure of institutional and legal support for digital transformation in terms of components that contribute to the creation of an effective and dynamic digital ecosystem; to investigate the conjuncture of institutional and legal support for industrial transformation and the formation of a single digital space with the EU for the successful integration of Ukraine into European economic and technological processes.

Scientific novelty. It has been proven that more and more experts are researching the topic of state regulation of digital transformation of enterprises in Ukraine. It is noted that the involvement of a responsible working body for the coordination of the digitization of the economy and the development of institutions for the development of the digital economy becomes expedient for the effective integration and development of digital technologies. This allows creating favorable conditions for innovation and providing the necessary support for startups and innovative enterprises.

Methods and methodology. In the course of the research, such methods as analysis and synthesis, methods of historical and logical modeling were used. Theoretical approaches were also applied, in particular the method of formalization, the method "from abstract to concrete", as well as the method of economic interpretation.

Results. In the proposed article, special attention is paid to the analysis of aspects of the practical application of the institutional and legal mechanism of state regulation of the digital transformation of enterprises in Ukraine.

Conclusions. The institutional and legal mechanism is a key factor in promoting the development of the digital economy. The development and adoption of important legislative acts, such as the Law "On Digital Economy", as well as strategic digitalization programs, are of decisive importance in solving this task. Resource support includes financial, intellectual and human resources, and technical and technological resources, which are necessary for the successful implementation of digitization projects. Adequate resource provision is an important prerequisite for achieving success in this direction.

Key words: digitalization, digital transformation, institutional and legal mechanism, development of legislative acts, resources.

Постановка проблеми. Розвиток сектора цифрової економіки в сучасному світі неможливий без врахування важливих чинників, які впливають на його стан і динаміку. Серед них особливу увагу слід звернути на формування сприятливого бізнес-середовища для впровадження цифровізації. Це означає створення умов для ефективного взаємодії між державними органами, бізнесом та науково-дослідними установами.

Також важливим чинником є ресурсне забезпечення процесів цифровізації. Наявність кваліфікованого інтелектуального та кадрового потенціалу, а також дослідницько-інноваційних ресурсів, є запорукою успішної інтеграції цифрових технологій у всі сфери економіки.

Окрім цього, важливим є розвиток інфраструктури, необхідної для цифровізації. Створення інноваційних центрів, підтримка науково-дослідних організацій та ІТ-компаній сприяє впровадженню сучасних технологій у виробництво та обслуговування. Не менш важливим є вплив кон'юнктурних факторів на розвиток сектора цифрової економіки. Активний попит на ІТ-розробки та високотехнологічні продукти, конкурентоспроможні ціни на впровадження цифрових процесів і висока відкритість ринку сприяють зростанню цього сектору.

Загалом, створення умов для розвитку цифрової економіки вимагає комплексного підходу з боку держави в частині прийняття на законодавчому рівні відповідних законопроектів, які будуть враховувати взаємозв'язки між різними галузями економіки. Тільки таким чином можна досягти сталого й ефективного росту сектора цифрової економіки в країні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Особливу увагу слід приділити вченим, які внесли значний внесок у дослідження цифрової економіки. Зокрема, варто відзначити праці Апалькової В. [1], Коляденка С.

[2], Чмерука Г. [3], та Веретюка С. [4]. Попередні дослідження у правовій сфері зазвичай фокусувались на конкретних сферах використання цифрових платформ, не надаючи аналізу явищу як об'єкту правового аналізу.

Наприклад, попередні наукові праці досліджували аспекти трудових відносин, що виникають у зв'язку з використанням цифрових платформ [5]. Також проводився аналіз міжнародних тенденцій у нормативному регулюванні цифрової економіки [6] та інших важливих аспектів. Зрозуміло, що цифрові платформи мають бути розглянуті як самостійне правове явище, і їх вплив на різні сфери суспільства та економіки потребує додаткового вивчення та аналізу.

Мета роботи. Метою статті є аналіз інституційно-правового механізму державного регулювання цифрової трансформації підприємств в Україні; розгляд ресурсного забезпечення цифрової трансформації, зокрема у контексті концепцій "Індустрія 4.0.", "Цифрове виробництво", "Інтернет у промисловості" та "Відкрите виробництво"; розглянути інфраструктуру інституційно-правового забезпечення цифрової трансформації в частині складових, які сприяють створенню ефективної та динамічної цифрової екосистеми; дослідити кон'юнктуру інституційно-правового забезпечення промислової трансформації та формування єдиного цифрового простору із ЄС для успішного інтегрування України в європейські економічні та технологічні процеси.

Виклад основного матеріалу. Цифрова трансформація підприємств стала однією з ключових тем у сучасному бізнес-дискурсі, і її дослідження привертає увагу вчених як в Україні, так і за кордоном. Основні дослідження в цій області розкривають декілька важливих аспектів:

1. Стратегічний підхід до цифрової трансформації: вчені досліджують стратегічні

аспекти впровадження цифрових технологій в підприємствах. Вони аналізують, які чинники впливають на вибір технологій, прийняття рішень щодо цифрової трансформації та її вплив на стратегічний розвиток компаній.

2. Технологічні інновації та інфраструктура: вчені вивчають технологічні аспекти цифрової трансформації, такі як використання штучного інтелекту, блокчейну, Інтернету речей та інших сучасних технологій. Оцінюється вплив цих інновацій на ефективність підприємств.

3. Організаційні зміни та культура підприємства: вчені аналізують вплив цифрової трансформації на організаційну культуру підприємства. Важливо вивчити, як ця трансформація впливає на структуру, комунікацію та робочі процеси.

4. Ефективність та конкурентоспроможність: оцінка впливу цифрової трансформації на фінансові показники підприємств є одним із ключових аспектів досліджень. Вчені вивчають, як цифрові ініціативи впливають на прибутковість, ринкову частку та інші показники ефективності.

5. Проблеми та виклики цифрової трансформації: вчені аналізують труднощі та виклики, які виникають під час впровадження цифрових технологій, такі як кадрові аспекти, проблеми кібербезпеки та інші ризики.

Українські вчені, крім вивчення загальних аспектів цифрової трансформації, акцентують увагу на специфічних особливостях українського бізнес-середовища, локальних ринкових умов та геополітичних аспектах цифрової трансформації.

Зарубіжні дослідження в свою чергу часто надають порівняльний аналіз цифрової трансформації в різних країнах, досліджують глобальні тенденції та вплив міжнародних технологічних компаній. Усі ці аспекти важливі для розуміння суті та потенціалу цифрової трансформації підприємств, а також для розробки ефективних стратегій впровадження цифрових технологій у бізнес-процеси.

Інституційно-правовий механізм є критичним чинником розвитку цифрової економіки в будь-якій країні. Він включає в себе створення правових норм, законів, стратегій та програм, спрямованих на підтримку та регулювання цифрового розвитку.

1. Законодавча база:

Закон "Про цифрову економіку" визначає основні принципи та правила функціонування цифрового сектору. Він має регулювати правові відносини в галузі електронних послуг, кібербезпеки, захисту персональних даних та інші аспекти цифрової економіки.

2. Стратегії та програми цифрового розвитку:

Стратегія цифрового розвитку національної економіки встановлює загальні цілі та завдання в цифровій сфері на деякий термін (наприклад, на 5–10 років). Вона визначає пріоритети, рекомендації та рекомендації щодо розвитку цифрової інфраструктури, технологій та галузей.

Цільові програми цифровізації сфер та галузей економіки спрямовані на реалізацію конкретних завдань та проектів в окремих галузях економіки (наприклад, освіта, охорона здоров'я, транспорт і т.д.). Вони можуть передбачати фінансову підтримку, створення інноваційних центрів, підтримку досліджень та інші заходи.

3. Органи та інституції управління цифровою економікою:

Створення спеціалізованих урядових агентств, департаментів чи комісій, які відповідають за регулювання та розвиток цифрового сектору. Ці органи мають надавати консультації, підтримку та регулювати правові відносини у сфері цифрової економіки.

4. Забезпечення кібербезпеки та захисту даних:

Важливим аспектом є прийняття та впровадження нормативно-правових актів, що забезпечують кібербезпеку та захист персональних даних. Це включає в себе стандарти, протоколи та політики зберігання та обробки даних.

5. Міжнародне співробітництво:

Укладення міжнародних договорів та участь у міжнародних проектах у галузі цифрової економіки може сприяти обміну досвідом та технологіями, а також відкривати нові можливості для компаній на міжнародному ринку.

6. Нормативна база для стартапів та інновацій:

Створення сприятливого правового середовища для розвитку інновацій та стартапів може прискорити розвиток цифрового сектору.

Узагальнюючи, ефективний інституційно-правовий механізм є критичним чинником для успішного розвитку цифрової економіки. Він надає стійку правову базу для інновацій та новаторського росту, сприяє захисту прав та інтересів учасників цифрового ринку та сприяє створенню конкурентоспроможного та інноваційного бізнес-середовища.

Ресурсне забезпечення інституційно-правового забезпечення цифрової трансформації, зокрема у контексті концепцій "Індустрія 4.0.", "Цифрове виробництво", "Інтернет у промисловості" та "Відкрите виробництво", включає в себе низку ключових аспектів:

1. Інтелектуально-кадровий потенціал: наявність висококваліфікованих спеціалістів, які володіють необхідними навичками у сфері цифрових технологій. Це може включати програми навчання та підвищення кваліфікації, академічні та промислові партнерства.

2. Дослідницько-інноваційний потенціал: наявність наукових установ, дослідницьких лабораторій та інноваційних центрів, які здійснюють дослідження та розробки у сфері цифрових технологій.

3. Фінансово-інвестиційне забезпечення: наявність інвестиційних ресурсів, які спрямовані на розвиток цифрових технологій та інфраструктури, підтримку інноваційних стартапів та проєктів.

4. Техніко-технологічне забезпечення: доступ до сучасних технологічних рішень, обладнання та програмних продуктів, які необхідні для впровадження концепцій "Індустрія 4.0.", "Цифрове виробництво", "Інтернет у промисловості" та "Відкрите виробництво".

Інституційно-правове забезпечення включає в себе ряд правових актів та політик, що регулюють та сприяють впровадженню цифрових концепцій:

– Прийняття концепцій: ухвалення офіційних концепцій, таких як "Індустрія 4.0.", "Цифрове виробництво", "Інтернет у промисловості" та "Відкрите виробництво", які визначають основні стратегічні напрямки розвитку цифрової економіки.

– Зміни в законодавстві щодо криптовалют: удосконалення законодавства для визнання та регулювання криптовалют та блокчейн-технологій. Це може включати в себе регулювання обміну криптовалютою, встановлення правил для проведення Initial Coin Offerings (ICO) та інші нормативні акти.

– Закони про кібербезпеку та захист персональних даних: прийняття та впровадження законів, які забезпечують кібербезпеку та захист персональних даних у цифровому середовищі.

– Створення правових рамок для електронного урядування та електронних послуг: розробка та ухвалення нормативних актів, які регулюють надання електронних громадянських та адміністративних послуг, впровадження електронних систем урядування.

– Регулювання в сфері інтелектуальної власності: удосконалення правових аспектів охорони та використання інтелектуальної власності у цифровому середовищі.

Загальна мета інституційно-правового забезпечення є створення стійкого та прозорого правового середовища, яке сприяє розвитку та впровадженню цифрових технологій,

а також захисту прав та інтересів учасників цифрового ринку.

Інфраструктура інституційно-правового забезпечення цифрової трансформації включає в себе ряд ключових складових, які сприяють створенню ефективної та динамічної цифрової екосистеми:

– Створення органу для координації дій із цифровізації економіки: створення спеціалізованого органу або агентства, що відповідає за координацію та контроль реалізації цифрових стратегій та програм. Цей орган може включати представників уряду, громадськості та приватного сектору.

– Розбудова інститутів розвитку цифрової економіки: створення та підтримка спеціалізованих інститутів, які сприяють розвитку та впровадженню цифрових технологій. Ці інституції можуть надавати фінансову, консультативну та технічну підтримку для цифрових проєктів.

– Формування науково-дослідних організацій та інноваційних центрів: підтримка та розвиток наукових установ та дослідницьких лабораторій, які спеціалізуються у цифрових технологіях. Створення інноваційних центрів сприяє об'єднанню вчених, бізнесу та уряду для спільної реалізації цифрових проєктів.

– Розвиток інфраструктури та технологічних кластерів: створення спеціалізованих технологічних кластерів та інфраструктури для розробки та тестування цифрових рішень. Це може включати в себе створення спільних лабораторій, інноваційних просторів та інших спеціалізованих об'єктів.

– Організація конференцій, семінарів та інших заходів: сприяння обміну знаннями, досвідом та кращих практик у сфері цифрової трансформації через проведення спеціалізованих заходів та подій.

– Створення інноваційно-технологічних партнерств: розвиток партнерських відносин між громадським сектором, приватним бізнесом та вищими навчальними закладами для спільного розв'язання завдань та реалізації проєктів у сфері цифрової трансформації.

– Формування інфраструктури для тестування та впровадження цифрових рішень: створення лабораторій та тестових майданчиків для впровадження та тестування цифрових технологій та продуктів.

Загальна мета інфраструктури інституційно-правового забезпечення цифрової трансформації полягає в створенні сприятливого та ефективного середовища для розвитку та впровадження цифрових технологій, а також у забезпеченні координації та підтримці різних учасників цифрової екосистеми.

Кон'юнктура інституційно-правового забезпечення промислової трансформації та формування єдиного цифрового простору із ЄС є критичним для успішного інтегрування України в європейські економічні та технологічні процеси:

– Розробка концепції промислової трансформації: укладення фундаментального правового документу, який визначає стратегічні напрямки та завдання промислової трансформації. Ця концепція повинна враховувати специфічність української економіки та потенціал для інтеграції в європейський цифровий простір.

– Формування єдиного цифрового простору із ЄС: утворення правового механізму, який дозволяє Україні і Європейському Союзу інтегрувати свої цифрові ринки. Це включає в себе стандартизацію, гармонізацію законодавства, а також забезпечення взаємного визнання та використання цифрових технологій.

– Забезпечення права інтелектуальної власності: удосконалення законодавства та практики щодо захисту прав інтелектуальної власності. Це включає в себе патентування винаходів, реєстрацію товарних знаків, авторські права та інші аспекти.

– Визначення стандартів інформаційної безпеки: розробка та прийняття стандартів та нормативів щодо кібербезпеки та захисту інформації в цифровому середовищі.

– Формування публічно-приватного партнерства: створення правового механізму для співпраці між урядом та приватним сектором у сфері цифрової трансформації. Це може включати в себе механізми фінансової підтримки, спільних проектів та обмін досвідом.

– Забезпечення конфіденційності та захисту персональних даних: розробка та впровадження нормативних актів, які гарантують захист приватності та персональних даних громадян.

– Підтримка стартапів та інноваційних підприємств: розробка правових механізмів, які сприяють розвитку та функціонуванню інноваційного сектору, включаючи податкові пільги, фінансову підтримку та інші заходи.

Аналіз та впровадження цих елементів в інституційно-правове забезпечення сприятиме ефективному інтегруванню України в європейську цифрову екосистему, сприяючи розвитку промисловості та цифрової економіки країни.

Узагальнюючи, можна зазначити, що ефективне державне регулювання сектора цифрової економіки базується на використанні інструментів інституційно-правового механізму. Розробка та прийняття таких ключових законодавчих актів, як Закон "Про цифрову

економіку", Стратегія цифрового розвитку національної економіки та концепції економічного розвитку "Індустрія 4.0.", "Цифрове виробництво", "Інтернет у промисловості", "Відкрите виробництво", є важливим етапом у цьому процесі.

Залучення відповідального робочого органу для координації цифровізації економіки та розбудова інститутів розвитку цифрової економіки стає доцільним для ефективної інтеграції та розвитку цифрових технологій. Це дозволяє створити сприятливі умови для інновацій та забезпечити необхідну підтримку для стартапів та інноваційних підприємств.

Значущим етапом у цифровій трансформації є також розробка концепції промислової трансформації та формування єдиного цифрового простору з країнами ЄС. Це відкриває нові можливості для співпраці, обміну технологічними рішеннями та розвитку міжнародних проектів у сфері цифрової економіки.

Враховуючи внутрішні та зовнішні кон'юнктурні фактори, державне регулювання повинно бути гнучким та адаптивним. Це дозволить країні виходити на нові рівні цифрового розвитку та ефективно конкурувати на світовому ринку.

Для ефективної реалізації економічного механізму важливо використовувати широкий спектр фінансово-мотиваційних інструментів. Ці заходи мають спрямовуватися як на пряме бюджетне фінансування цифровізації соціальної сфери та впровадження цифрових технологій в державному управлінні, так і на стимулювання впровадження цифровізації у сфері бізнесу.

Податкова, митна, інвестиційна та інноваційна політика має бути адаптована до вимог цифрової економіки. Надання пільгового кредитування та зменшення мит на обладнання і технології стануть потужним стимулом для компаній, щоб впроваджувати цифрові рішення у свою діяльність.

Створення пільгових режимів оподаткування та сприяння розвитку цифрової інфраструктури є ключовими елементами, що сприятимуть розбудові цифрового сектору. Також важливим є запровадження концесійних та сервісних моделей фінансування та управління інвестиційними проектами. Це створить додаткові можливості для залучення приватного сектору до цифрових ініціатив та забезпечить ефективну реалізацію проектів.

Загалом, використання цих фінансово-мотиваційних інструментів сприятиме активізації цифрової трансформації у всіх сферах економіки, сприяючи зростанню конкурентоспроможності та інноваційного потенціалу країни.

Організаційний механізм є ключовим компонентом успішної цифрової трансформації економіки країни. Його інструменти визначають способи та методи, за допомогою яких здійснюється впровадження цифрових технологій та процесів.

Організація та планування процесів цифровізації. Це включає в себе створення спеціалізованих організацій, комітетів чи робочих груп, що відповідають за розробку та впровадження стратегій цифровізації. Планування включає у себе визначення пріоритетних напрямків та завдань, а також розподіл ресурсів.

Розбудова необхідної інфраструктури. Це включає в себе розвиток телекомунікаційних мереж, центрів обробки даних, хмарних платформ та іншої технічної інфраструктури, необхідної для ефективного функціонування цифрового сектору.

Перехід на електронний документообіг і оцифрування технічної документації. Цей інструмент дозволяє забезпечити ефективний обмін даними та документами у електронному форматі, що раціоналізує бізнес-процеси та полегшує прийняття рішень.

Визнання та застосування міжнародних стандартів "Індустрії 4.0". Цей елемент дозволяє уніфікувати підходи до впровадження цифрових технологій, що сприяє взаєморозумінню та спільному розвитку з іншими країнами.

Стандартизація та сертифікація технологій. Ці процеси гарантують високу якість та сумісність цифрових рішень, що є важливим для підтримки безпеки в екосистемі цифрової економіки.

Ліцензування технологій та послуг. Цей механізм дозволяє контролювати та регулю-

вати використання деяких технологій, особливо в сферах, які мають важливе стратегічне значення для країни.

Організаційний механізм є основним фундаментом для ефективної реалізації цифрової трансформації. Його правильне використання сприяє створенню сприятливого середовища для розвитку цифрової економіки та забезпечує стійкий та інноваційний розвиток країни.

Висновки. Інституційно-правовий механізм виявляється ключовим чинником у сприянні розвитку цифрової економіки. Розробка та прийняття важливих законодавчих актів, таких як Закон "Про цифрову економіку", а також стратегічних програм цифровізації, мають визначальне значення у вирішенні даного завдання. Ресурсне забезпечення включає в себе фінансові, інтелектуально-кадрові та технічно-технологічні ресурси, що необхідні для успішної реалізації проектів з цифровізації. Його належне забезпечення є важливою передумовою для досягнення успіху у даному напрямі.

Інфраструктура, яка включає телекомунікаційні мережі та центри обробки даних, є обов'язковим компонентом для ефективного функціонування цифрового сектору. Кон'юнктура також має важливе значення. Вплив ринкових факторів, таких як попит на ІТ-розробки та рівень конкуренції, може визначати темпи та напрями розвитку цифрової економіки. У цілому, успішна цифрова трансформація економіки країни потребує комплексного підходу та урахування всіх чинників та механізмів. Інституційно-правовий механізм, ресурсне забезпечення, інфраструктура та кон'юнктура є важливими компонентами цього процесу, кожен з яких вносить власний вагомий внесок у досягнення успіху.

Література:

1. Апалькова В. В. Концепція розвитку цифрової економіки в Євросоюзі та перспективи України. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Менеджмент інновацій*. 2015. Вип. 4. С. 9–18.
2. Коляденко С. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент*. 2016. № 6. С. 106–107. URL: www.irbis-nbuv.gov.ua
3. Чмерук Г. Г. Деякі аспекти цифрової трансформації підприємств. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. Вип. № 34. С. 97–101.
4. Веретюк С. Визначення пріоритетних напрямків розвитку цифрової економіки в Україні. *Фінансовий простір*. 2017. № 3(27).
5. Going Digital: Making the Transformation Work for Growth and Well-being, URL: <http://www.oecd.org/going-digital/project>
6. Australian Government. Digital Sourcing Policies. URL: <https://www.dta.gov.au/help-and-advice/ict-procurement/digital-sourcing-frame-work-ict-procurement/digital-sourcing-policies>
7. Ковтонюк К. В. Цифровізація світової економіки як фактор економічного зростання. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 27. Частина 1. С. 29–33.
8. British Computer Society. The Digital Economy. URL: https://policy.bcs.org/position_statements/digital-economy
9. Чмерук Г. Г. Цифрова трансформація як нова форма трансформації фінансових відносин суб'єктів господарювання. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. 2019. Т. 24. Вип 4(77).

10. Ковальчук К. Ф., Бандоріна Л. М., Удачина К. О. Цифрова економіка – економіка XXI століття. *Цифрова економіка* : зб. матеріалів Національної наук.-метод. конф., 4–5 жовтня 2018 р., м. Київ : КНЕУ. 2018. С. 185–188.

References:

1. Apalkova V. V. (2015). Kontseptsiiia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Yevrosoiuzi ta perspektyvy Ukrainy [The concept of digital economy development in the European Union and prospects of Ukraine]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu – Bulletin of Dnipropetrovsk University. Series : Innovation Management*, 4, 9–18 [in Ukrainian].
2. Kolyadenko S. (2016). Tsyfrova ekonomika: peredumovy ta etapy stanovlennia v Ukraini i u sviti. *Ekonomika* [Digital economy: prerequisites and stages of formation in Ukraine and in the world]. *Finansy. Menedzhment. – Economy. Finances. Management*, 6, 106–107. Retrieved from www.irbis-nbuv.gov.ua [in Ukrainian].
3. Chmeruk G. G., Kralich V. R., Burlakova I. A. (2018). Deiaki aspekty tsyfrovoy transformatsii pidpriemstv. [Some aspects of digital transformation of enterprises]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy. – Economics and Management of Enterprises*, 34, 97–101 [in Ukrainian].
4. Veretyuk C., Pilinsky V. (2017). Vyznachennia priorytetnykh napriamkiv rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Ukraini. [Determining the priority areas of digital economy in Ukraine]. *Finansovyi prostir. – Financial space*, № 3(27) [in Ukrainian].
5. Going Digital: Making the Transformation Work for Growth and Well-being, Retrieved from: <http://www.oecd.org/going-digital/project> [in Ukrainian].
6. Australian Government (2019). Digital Sourcing Policies. Retrieved from: <https://www.dta.gov.au/help-and-advice/ict-procurement/digital-sourcing-frame-work-ict-procurement/digital-sourcing-policies>
7. Kovtoniuk K. V. (2019). Tsyfrovizatsiia svitovoy ekonomiky yak faktor ekonomichnoho zrostantia [Digitization of the world economy as a factor of economic growth]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. – Scientific Bulletin of Kherson State University*. V. 27. 1. 29–33. [in Ukrainian].
8. British Computer Society (2013). The Digital Economy. Retrieved from: https://policy.bcs.org/position_statements/digital-economy
9. Chmeruk G.G., Storozhenko O.O. (2019). Tsyfrova transformatsiia yak nova forma transformatsii finansovykh vidnosyn subiektiv hospodariuvannia. [Digital transformation as a new form of transformation of financial relations of business entities]. *Visnyk ONU imeni I. I. Mechnykova. – Bulletin of ONU named after I. I. Mechnykova*, 24, 4(77) [in Ukrainian].
10. Koval'chuk, K. F., Bandorina, L. M. & Udachyna, K. O. (2018). Tsyfrova ekonomika – ekonomika KhKhI stolittia. [Digital economy – economy of the 21st century]. *Tsyfrova ekonomika* : zb. materialiv Nacionalnoi nauk.-metod. konf., 4–5 zhovtnia 2018 r., m. Kyiv. KNEU. – *Digital economy* : materials national sciences. Kiev : KNEU, 185–188 [in Ukrainian].